

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2015)0070

Internetissä tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunta

Euroopan parlamentin päätöslauselma 11. maaliskuuta 2015 verkossa tapahtuvasta lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä (2015/2564(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 20. marraskuuta 1989 lapsen oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen ja siihen liitetyt pöytäkirjat,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7, 8, 47, 48 ja 52 artiklan,
- ottaa huomioon 23. marraskuuta 2001 tehdyn tietoverkkorikollisuutta koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen,
- ottaa huomioon 25. lokakuuta 2007 lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen,
- ottaa huomioon lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta 13. joulukuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/93/EU¹,
- ottaa huomioon Europolin vuonna 2014 tekemän internetiä hyödyntävää järjestäytynyttä rikollisuutta koskevan uhkakuva-arvion (Internet Organised Crime Threat Assessment, iOCTA),
- ottaa huomioon YK:n lapsen oikeuksien komitean yleiskommentin N:o 14 (2013) lapsen oikeudesta saada etunsa otetuksi ensisijaisesti huomioon,
- ottaa huomioon helmikuussa 2011 hyväksytyyn lapsen oikeuksia koskevan EU:n toimintasuunnitelman,

¹ EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1.

- ottaa huomioon 27. marraskuuta 2014 antamansa päätöslauselman YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 25. vuosipäivästä¹,
 - ottaa huomioon komission tiedonannon ”Lapsille erikoisasema EU:n ulkoisissa toimissa” (COM(2008)0055),
 - ottaa huomioon EU:n suuntaviivat lapsen oikeuksien edistämiseksi ja suojaamiseksi,
 - ottaa huomioon ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävän EU:n strategian (2012–2016) ja erityisesti lastensuojelujärjestelmien suuntaviivojen laatimisen rahoittamista sekä parhaiden käytänteiden jakamista koskevat säännökset,
 - ottaa huomioon täysistunnossa 12. helmikuuta 2015 käydyn keskustelun internetissä tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunnasta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. toteaa, että lasten seksuaalinen hyväksikäyttö ja seksuaalinen riisto, lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä kuvamateriaali mukaan lukien, loukkaavat vakavasti perusoikeuksia ja etenkin lasten oikeutta heidän hyvinvoinnilleen välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon lapsen oikeuksista vuonna 1989 tehdyn YK:n yleissopimuksen ja EU:n perusoikeuskirjan mukaisesti;
 - B. vaatii, että kaikissa näiden rikosten torjuntatoimissa kiinnitetään ensisijaista huomiota lapsen etuun EU:n perusoikeuskirjan ja lapsen oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen mukaisesti;
 - C. toteaa, että vakavat rikokset, kuten lasten seksuaalinen riisto ja lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä kuvamateriaali, edellyttävät kokonaisvaltaista toimintaa, joka kattaa rikosten tutkinnan, rikosentekijöiden syytteenpanon, lapsiuhrien suojelun ja rikosten ehkäisyn;
 - D. toteaa, että internet voi altistaa lapset erityisille vaaroille, sillä verkossa he voivat hankkia tai joutua näkemään lasten seksuaaliseen riistoon liittyvää materiaalia taikka altistua verkkoa hyödyntäville lasten seksuaalisille hyväksikäyttäjille, väkivaltaa sisältävän materiaalin vaihdolle, uhkailulle, kiusaamiselle tai verkkoviettelylle; toteaa, että lasten altistumista tällaisille vaaroille lisää mobiiliteknologian ja internetin laaja käyttö ja saatavuus;
 - E. toteaa, että internetissä tapahtuvan lasten hyväksikäytön torjunta olisi sisällytettävä laajempaan, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston torjuntaa koskevaan kokonaisstrategiaan, jossa edelleen käsitellään enimmäkseen muualla kuin verkossa tapahtuvia rikoksia, joihin syyllistyvät tarkoituksellisesti internetin ulkopuolella toimivat verkostot ja yksilöt;
 - F. ottaa huomioon, että verkossa tapahtuu seksuaalista riistoa eri muodoissa: nuori suostutellaan tai pakotetaan lähettämään tai laittamaan verkkoon avoimen seksuaalisia kuvia itsestään, ottamaan osaa seksuaaliseen tekoon verkkokameran tai älypuhelimien välityksellä taikka käymään seksuaaliviritteistä keskustelua joko viestejä vaihtamalla tai verkossa, minkä jälkeen hyväksikäyttäjä tai verkkoviettelijä voi uhata kuvien taikka videoiden tai keskusteluiden kopioiden lähettämällä nuoren ystäville ja perheelle, ellei

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2014)0070.

tämä osallistu muihinkin seksuaalisiin tekoihin; huomauttaa, että kuvia ja/tai videoita on mahdollista jakaa vielä kauan seksuaalisen hyväksikäytön päättymisen jälkeen ja että ne ovat vapaasti kaikkien katsottavissa verkossa, minkä vuoksi uhri on jatkuvasti vaarassa joutua uudelleen uhriksi ja leimatuksi;

- G. toteaa, että laittoman verkkosisällön torjumiseen tähtäävät jäsenvaltioiden toimet eivät ole aina olleet riittävän tehokkaita;
- H. katsoo, että verkossa tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön tutkinnasta ja syytteenpanosta vastaavien käyttöön annettavissa välineissä olisi otettava huomioon muun muassa suhteellisuusperiaate sekä tutkittavan rikoksen luonne ja vakavuus EU:n ja jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti;
- I. katsoo, että alaikäisten suojelua digitaalisessa mediassa on parannettava myös saamalla alan toimijat kantamaan osavastuunsa asiasta ja tekemään aloitteita, joihin voi kuulua lapsille, vanhemmille ja opettajille suunnattua koulutusta, jonka tarkoituksena on estää alaikäisten pääsy laittomaan sisältöön;
- J. toteaa, että koska lasten riisto ja lasten seksuaalinen riisto verkossa on kansainvälistä toimintaa ja käsittää satoja maita ja niiden oikeudenkäyttöalueet ja lainvalvontaviranomaiset, se on myös kansainvälinen ongelma, joka edellyttää kansainvälistä ratkaisua; pitää hälyttävänä, että ihmiskauppiat myyvät lapsia, joilla ei ole laillista henkilöllisyyttä ja joita ei siksi ole viranomaisille olemassa, verkossa tapahtuvan seksuaalisen hyväksikäytön kohteiksi;
- K. toteaa, että näiden rikosten luonteen sekä uhrien iän vuoksi lasten seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön yhteydessä – useammin kuin muissa rikollisuuden lajeissa – on jokseenkin säännönmukaista, että vain pieni osa rikoksista ilmoitetaan lainvalvontaviranomaisille; painottaa, että siksi saatavilla olevat tiedot rikosten määrästä eivät vastaa ongelman todellista laajuutta; huomauttaa, että kansalaisjärjestöjen hallussa olevien tietojen perusteella lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvää materiaalia sisältävillä verkkosivustoilla yli 80 prosenttia uhreista on alle 10-vuotiaita; panee merkille, että Internetin vihjelinjojen kansainvälisen organisaation INHOPEN tietojen mukaan seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi joutuu entistä enemmän pikkulapsia ja että hyväksikäyttö on entistä törkeämpää ja sadistisempää;
- L. toteaa, että monet rikosentekijöistä käyttävät ns. pimeää verkkoa, jonne he ovat perustaneet anonyymejä yhteisöjä, jotka käyttävät lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvään materiaaliin erikoistuneita salaisia sivustoja ja sivustopalveluita, sosiaalisen median foorumeita sekä verkkohotelleja, mikä tekee mahdolliseksi ja helpommaksi lasten seksuaalisen hyväksikäytön tavalla, jota ei käytännössä voida jäljittää;
- M. toteaa, että monet rikolliset käyttävät salausta ja muita suojautumiskeinoja turvatakseen toimintansa, mikä on merkittävä haaste lainvalvontaviranomaisten tutkimuksille;
- N. kiinnittää huomiota kansalaisjärjestöjen paljastuksiin, että vuonna 2012 vain kahdeksan suurinta jakelijaa oli vastuussa 513 kaupallisesta lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän materiaalin jakelukanavasta ja että vuonna 2012 havaituista kymmenestä tuotteliaimmasta jakelukanavasta kaikki olivat yhteydessä yhteen ainoaan suuren mittakaavan jakelijaan;

- O. toteaa, että jäsenvaltioiden oli määrä saattaa lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annettu direktiivi 2011/93/EU osaksi kansallista lainsäädäntöään 18. joulukuuta 2013 mennessä, mutta toistaiseksi alle puolet jäsenvaltioista on pannut sen täysin täytäntöön;
1. korostaa painokkaasti, että lasten suojeleminen ja turvallisen ympäristön takaaminen heidän kehitykselleen on yksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden tärkeimpiä päämääriä;
 2. pitää ehdottoman välttämättömänä, että lasten oikeudet ja suojeleminen verkossa turvataan, että ryhdytään toimiin, joilla varmistetaan laittoman sisällön pikainen poistaminen ja ilmoittaminen lainvalvontaviranomaisille, ja että rikosten tutkintaa ja rikoksentehtäjäiden syytteenpanoa varten on käytettävissä riittävät oikeudelliset välineet;
 3. katsoo, että lasten henkilötiedot on suojattava verkossa asianmukaisesti ja että lapsille on annettava helpolla ja lapsiystävällisellä tavalla tietoa riskeistä ja seurauksista, joita liittyy henkilötietojen käyttämiseen verkossa; korostaa, että tietosuojauudistus tuo mukanaan merkittäviä muutoksia, joiden ansiosta lasten oikeuksia voidaan suojata verkossa entistä paremmin;
 4. pitää välttämättömänä kattavaa ja koordinoitua unionin linjausta, jotta voidaan taata johdonmukaisuus toimintapolitiikan kehittämisessä ja siitä seuraavissa toimitissa, joiden on katettava rikosten torjunta, perusoikeudet, yksityisyys, tietosuojat, verkkoturvallisuus, kuluttajansuoja ja sähköinen kaupankäynti;
 5. pitää tarpeellisina toteuttaa lisätoimia lasten verkkoviihtelyn estämiseksi ja katsoo, että komission on yhdessä jäsenvaltioiden hallitusten, kansalaisyhteiskunnan, sosiaalisen median palveluja tuottavien yhtiöiden, vanhempien, opettajien, sosiaaliviihtelijöiden, lastensuojeluviranomaisten, lastenlääkärien sekä nuoriso- ja lapsijärjestöjen kanssa toimittava aktiivisesti asiaa koskevan tiedon lisäämisessä laatimalla suuntaviivoja, vaihtamalla parhaita käytäntöjä ja luomalla sosiaalisia foorumeita yhteistyötä ja tiedonvaihtoa varten sekä lapsiin kohdistuvien mahdollisten riskien ja uhkien havaitsemiseksi;
 6. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita käynnistämään yhdessä kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden kanssa tiedotuskampanjan, jonka tarkoituksena on voimaannuttaa lapsia ja tukea vanhempia ja opettajia, jotta he ymmärtäisivät ja osaisivat käsitellä internetin riskejä ja varmistaa lasten turvallisuuden verkossa, tukea jäsenvaltioita niiden perustaessa ohjelmia verkossa tapahtuvan seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi, lisätä valistusta vastuullisesta käytöksestä sosiaalisessa mediassa sekä kannustaa tärkeimpiä hakukoneita ja sosiaalisen median verkostoja omaksumaan aktiivisen asenteen lasten turvallisuuden varmistamiseen verkossa;
 7. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ryhtymään asianmukaisiin toimiin, joilla voidaan tehostaa ja lisätä lasten tekemiä ilmoituksia hyväksikäytöstä sekä näiden ilmoitusten johdosta toteutettuja toimia, ja harkitsemaan sellaisten mekanismien perustamista, jotka mahdollistavat järjestelmällisen ja suoran ilmoittamisen; kannattaa lapsille tarkoitettun viihjepalvelun kehittämistä, jotta he voivat ilmoittaa hyväksikäytöstä nimettömästi;
 8. korostaa tarvetta parantaa alan kansainvälistä yhteistyötä ja valtioiden rajat ylittävää tutkintaa yhteistyösopimuksilla sekä vahvistaa lainvalvontaviranomaisten keskinäistä yhteistyötä, myös Europolin ja Euroopan verkkorikostorjuntakeskuksen (EC3) avulla,

jotta lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tekijöiden verkostoja voitaisiin tutkia, purkaa ja asettaa syytteeseen entistä tehokkaammin niin, että etusijalle asetetaan kyseisten lasten oikeudet ja turvallisuus;

9. pitää tässä yhteydessä myönteisenä EU:n ja 55 muun maan yhteistä aloitetta muodostaa maailmanlaajuinen kumppanuus verkossa tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumiseksi (Global Alliance against Child Sexual Abuse Online) tarkoituksena pelastaa yhä useampia uhreja, taata entistä tehokkaampi syytteeseenpano, lisätä tietoisuutta ja vähentää lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän kuvamateriaalin määrää verkossa; kehottaa komissiota raportoimaan säännöllisemmin tämän kumppanuuden avulla saavutetusta edistyksestä; kehottaa jäsenvaltioita panemaan nämä suositukset käytäntöön kansallisella tasolla;
10. vaatii komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään ja lisäämään uhrien tunnistamiseen ja uhrien tukipalveluihin suunnattuja resursseja ja kehottaa perustamaan kiireesti asiaan vihkiytyneitä foorumeja ja vahvistamaan Europolin vastaavia rakenteita;
11. vaatii jäsenvaltioita panemaan täytäntöön rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun direktiivin 2012/29/EU;
12. pitää oleellisena, että lapsiin kohdistuvista rikoksista käytetään oikeita termejä, myös kun kuvaillaan lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvää kuvamateriaalia, ja kehottaa käyttämään ”lapsipornografian” asemesta asianmukaista termiä ”lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä materiaali”;
13. kehottaa jäsenvaltioita antamaan kansallisille yhteyspisteille riittävät resurssit, jotta ne voivat ilmoittaa verkossa olevasta rikollisesta ja vahingollisesta sisällöstä lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annetun direktiivin 2011/93/EU mukaisesti;
14. muistuttaa, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että henkilöt, jotka pelkäävät syyllistyvänsä seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja seksuaaliseen riistoon liittyviin rikoksiin, voivat tarvittaessa osallistua tehokkaisiin ennaltaehkäiseviin ohjelmiin tai -toimiin, joilla pyritään arvioimaan ja ehkäisemään tällaisten rikosten tekemisen riskiä;
15. kehottaa antamaan jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille ja Europolille riittävät varat, henkilöresurssit, tutkintavaltuudet sekä tekniset valmiudet, jotta ne voivat toden teolla tehokkaasti tutkia rikoksia ja asettaa rikosentekijöitä syytteeseen, sekä järjestämään asianmukaista koulutusta, jolla parannetaan oikeuslaitoksen ja poliisin valmiuksia ja kehitetään uutta huipputeknologiaan liittyvää osaamista, jonka avulla kyetään analysoimaan valtavia määriä lasten hyväksikäyttöön liittyvää, myös ns. pimeään verkkoon piilotettua kuvamateriaalia, jotta rikolliset voidaan jäljittää ja asettaa syytteeseen lasten turvallisuuden ja oikeuksien suojaamiseksi;
16. panee huolestuneena merkille verkossa tapahtuvan lasten kaupallisen seksuaalisen hyväksikäytön suuntausten kehittymisen ja voimistumisen, mukaan lukien lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän aineiston uudet jakelu- ja myyntikanavat, kuten ns. syvän verkon ja pimeän verkon, ja etenkin seksuaalisen hyväksikäytön suoratoiston maksua vastaan; kehottaa siksi komissiota ja jäsenvaltioita olemaan yhteydessä vaihtoehtoisten maksujärjestelmien edustajiin, jotta voidaan löytää mahdollisuuksia entistä parempaan yhteistyöhön lainvalvontaviranomaisten kanssa, ja kehottaa

järjestämään yhteistä koulutusta, jotta voidaan entistä paremmin tunnistaa lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän materiaalin kaupalliseen jakeluun liittyviä maksuprosesseja;

17. kehottaa varmistamaan lainvalvontaviranomaisten, oikeusviranomaisten, tieto- ja viestintätekniikka-alan, internetpalveluntarjoajien, verkkosäntöintipalvelujen tarjoajien, sosiaalisen median palveluja tuottavien yhtiöiden, pankkialan ja kansalaisjärjestöjen, muun muassa nuoriso- ja lapsijärjestöjen, välisen tehokkaan kumppanuuden ja laillisen tietojen vaihdon, jotta voidaan turvata lasten oikeudet ja suojele verkossa ja varmistaa, että laitton sisältö poistetaan nopeasti ja että siitä ilmoitetaan lainvalvontaviranomaisille, joiden olisi tarvittaessa säännöllisesti raportoitava näiden tietojen perusteella suorittamistaan tutkinnoista ja syytteenpanosta; pitää myönteisinä toimitusjohtajien koalition (CEO) sitoumusta tehdä internetistä lapsille turvallisempi sekä internetissä tapahtuvaa lasten kaupallista seksuaalista hyväksikäyttöä vastustavan eurooppalaisen liiton (EFC) työtä;
18. painottaa, että laitton verkkosisältö olisi poistettava viipymättä asianmukaisen oikeudellisen menettelyn avulla; korostaa tieto- ja viestintätekniikka-alan, internetpalveluntarjoajien ja verkkosäntöintipalvelujen tarjoajien asemaa pyrittäessä varmistamaan laittoman verkkosisällön nopea ja tehokas poistaminen asiasta vastaavan lainvalvontaviranomaisen pyynnöstä;
19. kehottaa painokkaasti niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole sitä vielä tehneet, saattamaan lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annetun direktiivin 2011/93/EU osaksi kansallista lainsäädäntöään; kehottaa komissiota valvomaan tarkkaan sen täyttää ja tehokasta täytäntöönpanoa ja raportoimaan havainnoistaan nopeasti parlamentille ja sen asiasta vastaavalle valiokunnalle;
20. kehottaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa jatkamaan direktiivin 2011/93/EU täytäntöönpanon valvontaa, antamaan perusteellisen selvityksen lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjuntaa koskevasta voimassa olevasta toimintakehyksestä, laatimaan mietinnön direktiivin 2011/93/EU täytäntöönpanosta ja tekemään asiasta selkoa täysistunnolle;
21. kehottaa puhemiestä toimittamaan tämän päätöslauselman komissiolle, neuvostolle sekä jäsenvaltioiden parlamenteille.